

Kazatel: Josef Hurta**Písně:** 489, 188, 490, 485**Čtení:** Ž 86, 8 – 17

Text: Mt 2, 1 – 12 *Když se narodil Ježíš v Judském Betléme za dnů krále Heroda, hle, mudrci od východu se objevili v Jeruzalémě a ptali se: "Kde je ten právě narozený král Židů? Viděli jsme na východě jeho hvězdu a přišli jsme se mu poklonit." Když to uslyšel Herodes, znepokojil se a s ním celý Jeruzalém; svolal proto všechny velekněze a zákoníky lidu a vyptával se jich, kde se má Mesiáš narodit. Oni mu odpověděli: "V judském Betléme; neboť tak je psáno u proroka: A ty Betléme v zemi judské, zdaleka nejsi nejmenší mezi knížaty judskými, neboť z tebe vyjde vévoda, který bude pastýřem mého lidu, Izraele." Tedy Herodes tajně povolal mudrce a podrobně se jich vyptal na čas, kdy se hvězda ukázala. Potom je poslal do Betléma a řekl: "Jděte a pátrejte důkladně po tom dítěti; a jakmile je naleznete, oznamte mi, abych se mu i já šel poklonit." Oni krále vyslechli a dali se na cestu. A hle, hvězda, kterou viděli na východě, šla před nimi, až se zastavila nad místem, kde bylo to dítě. Když spatřili hvězdu, zaradovali se velkou radostí. Vešli do domu a uviděli dítě s Marií, jeho matkou; padli na zem, klaněli se mu a obětovali mu přinesené dary – zlato, kadidlo a myrhu. Potom, na pokyn ve snu, aby se nevraceli k Herodovi, jinudy odcestovali do své země.*

Bratři a sestry, dneškem končí Vánoce, tedy podle západní tradice. Dnes si ještě připomeneme poslední vánoční svátek, a tím je 6. leden, svátek Zjevení Páně, lidově nazývaný Tři králové. V tento den se čte biblický příběh o mudrcích z východu, kteří se přišli poklonit narozenému dítěti. Biblicky vzato nebyli tři, ani to nebyli králové a ani se nejmenovali Kašpar, Melichar a Baltazar. To vše je jen lidová tvořivost. Vědecky potvrzenou skutečností však zůstává zpráva o vzácné „konjunkci Jupitera a Saturnu“, která se pozorovatelům na zemi jevila jako jedna velká hvězda. Úkaz zaznamenali hvězdopřevodci v babylonské hvězdárně v městě Sippar, a zapsali to na hliněné tabulce, kterou v r. 1925 rozluštil německý orientalista Paul Schnabel. Datum Kristova narození podle toho připadá na měsíc září r. 7. př. n. l. Babylonská astrologie navíc poskytuje jednoznačný výklad, že zmíněná konjunkce znamená narození nového judského krále. Ale my tu dnes nejsme proto, abychom si dokazovali pravost informací obsažených v Matoušově literárním díle. Smyslem kázání je zaslechnout pro sebe z bible evangelium, tedy Boží slovo pro nás dnes – něco užitečného a důležitého pro život a pro naši víru.

To, jak je příběh o mudrcích vystavěn – celá jeho zápleтка – je totiž z hlediska víry cenným učebním materiálem, jak hledat Krista dnes, a kudy se dát, aby člověk nezabloudil ve slepých uličkách předsudků a dezinformací. Vždyť i takové vzdělané učence, jakými byli babylonští astrologové, zavedly jejich předsudky špatným směrem. Ve hvězdách se nemýlili, ale svůj správný závěr, že se narodil nový král, opřeli o předsudky, že král se přece nemůže narodit jinde, než v královském paláci. A to je přivedlo do Jeruzaléma, kde ovšem Ježíše nenašli. I nás kolikrát naše předsudky zavedou jinam, než bychom měli být. Mudrcové v Jeruzalémě narazili pouze na starého krále Heroda, který o narozeném Mesiáši nevěděl zhora nic. Překvapený král si dal zavolat teologické odborníky a ti, kupodivu, našli jasnou odpověď ve svitku proroka Micheáše ze 6. stol. př. Kr., že Mesiáš se narodí v judském Betléme. Vida, teologové mají informace, ale poklonit Mesiáši se přicházejí pohanští mudrcové z východu. I později Ježíš řekne, že všechny ty zbožné farizeje a zákoníky předcházejí do Božího království lidé, o nichž bychom si to nemysleli – hříšníci a nevěstky. A tak si nemysleme ani to, že blíže k Bohu snad mají ti, kteří vyrostli v církvi a prošli přísnou náboženskou výchovou. Blíže má k němu spíše ten, kdo se upřímně vydá hledat Ježíše a hledá, dokud nenajde.

Lidé, pokud dnes věří na nějakého Mesiáše, tedy nějakého vůdce, který nás spasí, mívají tendenci ho hledat spíše na místech, kde se uplatňuje moc – ve vládnoucích kruzích, v politice nebo u všelijakých hlasitých mocipánů. Nikoho nenapadne hledat Spasitele ve chlévě, v bídě a chudobě. Ani mudrce z východu by nic takového nenapadlo. Jejich astrologie a domněnky je zavedly jinam. Pro nalezení správné cesty potřebovali ještě něco jiného – svědectví bible a v ní obsažené slovo biblických svědků – těch, kteří už měli s Bohem zkušenost. Bez tohoto svědectví byla jejich vzdělanost pro nalezení Krista nedostatečná. Proto se křesťané dodnes drží Bible a je to pro ně Písmo svaté. Jinak hrozí, že by i jejich cesta skončila ve slepé uličce nebo by se spřáhli se světskou mocí, jak se to církvi v dějinách často přihodilo.

Herodes, který byl tehdy v Judsku vládcem takřkajíc stalinského typu, byl mírně řečeno znepokojen, a jak víme, politici, jejichž autorita je ohrožena, bývají nevyzpytatelní. Proto se znepokojil i celý Jeruzalém, protože lidé se báli, co teď bude následovat. My už víme, jaké peklo Herodes v Betlémě rozpoutal. Dokonce chtěl získat pro spolupráci i babylonské mudrce, aby mu tajně předali informace, které v Betlémě získají. Přitom je utvrzoval v přesvědčení, že svým donašečstvím slouží dobré věci. Tvrdil jim např., že se chce narozenému králi poklonit stejně jako oni. Pochopitelně to byla bezostyšná lež. Naštěstí se mudrcům zdálo, že se Herodesovi nedá věřit, a tak jinudy odcestovali do své země. Sázka na mudrce Herodesovi nevyšla a ze vzteku a zcela bez skrupulí dal příkaz k masakru židovských dětí nejen v Betlémě, ale i v celém okolí. Ale to předbíháme, možná dokonce až do dnešních dob. Vraťme se tedy k mudrcům a k narozenému dítěti.

Nezdá se, že by účelem jejich dlouhé cesty byl nějaký vědecký nebo zistný zájem. Smyslem celé expedice je pouze vzdát hold narozenému králi. Čili adorace, uctívání, chvála. Něco zcela nemateriálního, řekli bychom až sentimentálního. Ale přijmeme-li, že to dítě je král, pak dává smysl klanět se mu, protože tím vyznáváme, že je i našim Pánem, našim vládcem a my se mu poddáváme. To je smysl chval a uctívání až dodnes v církvi po celém světě. Ano, není to nijak pragmatické jednání, nemá to jiný praktický význam, než jako vyznání lásky, oddanosti a úcty. Ale víra v Boha není určena k tomu, abychom z ní profitovali, nýbrž, abychom žili v dobrém vztahu a harmonii se svým Pánem. Abychom nežili v opozici proti Bohu. Ale je pochopitelné, že ten, kdo ve svém životě žije chválou a vděčností, je také přirozeně tak nějak spokojenější a šťastnější.

Mudrci před dítětem padli na zem, klaněli se mu a obětovali mu přinesené dary – zlato, kadidlo a myrhu, velmi cenné, drahé komodity. Právě z počtu darů vznikla představa, že šlo o tři muže. Ale my, když někoho vítáme chlebem a solí, také to nutně neznamená, že jeden má sůl a druhý chléb. Zlato, kadidlo a myrha jsou cennosti, kterými lze uctít i krále. Mudrci prostě dávají to nejlepší. Zda i my dáváme Bohu to nejlepší, to je otázka. Už prorok Micheáš kdysi položil podobně provokativní otázku: „Když přivádíte k oběti kulhavé a nemocné zvíře, to není nic zlého? Jen to dones svému místodržiteli, získáš-li tak jeho přízeň a přijme-li tě, praví Hospodin zástupů.“ Dary, přinášené dítěti v jeslích našly odezvu i v lidové zbožnosti, která se odráží ve starých koledách. Ani dnes ta otázka nepozbývá na významu. I dnes lze Boha uctívat tím, co mu nabídneme. Nejen hmotnou podporou bohubilých aktivit, ale i tím, co je nám dnes tak vzácné a cenné jako je např. náš čas, o kterém občas nebo i často říkáme, jak ho máme málo. Mudrci také obětovali spoustu času na dlouhou cestu do Judska a neváhali vstoupit až do královského paláce, ale to hlavní se přece jen událo někde v ústraní v chudém chlívě. I dnes někteří z nás obětují spoustu času službě Bohu (při níž se dostanou třeba až na hrad), ale to hlavní se děje mimo záběry kamer, tam, kde i ve skromných podmínkách nabídneme pomocnou ruku, kde prokazujeme bližním úctu, kde vydáváme ze sebe to nejlepší, co umíme.

Ti dávní mudrci z východu nám jsou příkladem, že i pohané mají co nabídnout a že chtějí ctít Ježíše jako Krále. Možná je zpočátku jejich neznalost zavede na falešnou stopu, než poznají, kde leží jádro křesťanské zvěsti. Ale u Ježíšových jeslí mají dveře otevřené. Nakonec, jak čteme v žalmu 86: „Všechny pronárody, tvoje dílo, se ti přijdou klanět, Panovníku, budou oslavovat tvoje jméno, protože jsi veliký a konáš divy.“ A tak nezůstaňme se svou chválou pozadu ani my.

Modlitba: *Klaníme se ti, Ježíši, uctíváme tě a vzdáváme ti chválu. Vyznáváme tě, že nejsme pány světa, ale jsme ti poddáni a sloužíme tobě, našemu Spasiteli a Pánu. Amen.*

Přímlovná modlitba: *Pane Ježíši Kriste, všechny národy se ti přicházejí klanět. I nás vedeš, abychom našli cestu k tobě. Bereme to různými oklikami, na nichž nás čekají různé nástrahy. Prosíme, neuveď nás do pokušení. Modlíme se za ty, kteří na svých cestách zabloudili, kteří k tobě nedospěli a kteří tě dosud hledají. Modlíme se za lidi, kteří jsou plni předsudků vůči víře, církvi i vůči Bohu. Ukaž jim, na čem nejvíc záleží a co je naopak zavádějící. Modlíme se za dnešní vládcy, kteří jednají podobně jako krutý Herodes a nehlídají na počty obětí své zvrácené touhy po světovládě. Modlíme se za vůdce, kteří jsou zaslepeni svou vlastní pýchou. Kéž ty sám promluvíš k jejich svědomí a pobneš je k ukončení násilí. Pane, jen ty jsi vládcem vesmíru. Pod tvoji vládu se svěříme i my, protože ti důvěřujeme a milujeme tě. Amen.*